

**Wewnątrzszkolny
system doradztwa zawodowego
w Szkole Podstawowej w Radziejach**

Zatwierdzony przez radę pedagogiczną
w dniu 13 września 2018 r. -
złącznik do uchwały nr 5/18/19

WSTĘP

Doradztwo zawodowe to długofalowa działalność wychowawcza, mająca na celu przygotowanie uczniów do podejmowania kolejnych decyzji edukacyjno-zawodowych, wspieranie w planowaniu własnej ścieżki kształcenia i kariery zawodowej.

To pomoc polegająca na prowadzeniu zajęć grupowych i udzielaniu indywidualnych porad zawodowych na kolejnych etapach dokonywania wyboru typu szkoły, kierunku kształcenia.

Prowadzone jest na różnych etapach kształcenia:

1. Oddział przedszkolny - preorientacja zawodowa dzieci;
2. klasy I – VI – orientacja zawodowa;
3. klasy VII – VIII - poradnictwo zawodowe decyzyjne.

System doradztwa zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez oddział przedszkolny i szkołę w celu właściwego przygotowania dzieci i uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia (lekcje, zajęcia pozalekcyjne, imprezy i uroczystości, warsztaty itp.).

System określa rolę, zadania i formy pracy edukacyjno-zawodowej oddziału przedszkolnego i szkoły.

Za realizację WSDZ odpowiada dyrektor, doradca zawodowy i cała rada pedagogiczna.

WSDZ zakłada, że:

1. Wybór zawodu jest procesem będącym sekwencją decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia.
2. Na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy.
3. Na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, zdolności), zainteresowania, umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości, czynniki emocjonalne, zdrowotne, a także wpływ otoczenia i aktywność własna.
4. WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami.
5. Działania w ramach WSDZ muszą być realizowane systematycznie.
6. WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli. Koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.
7. Działania edukacyjno-zawodowe doradcy zawodowego są planowane i systematycznie realizowane, zgodnie z planem pracy.

WSDZ obejmuje następujące obszary działania:

- pracę z uczniami
- pracę z nauczycielami
- pracę z rodzicami.

CELE WSDZ

Celem głównym jest przygotowanie uczniów do trafnego wyboru drogi dalszego kształcenia i zawodu. Wskazuje on konieczność kształcenia u uczniów konkretnych umiejętności niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych. Jest zobowiązaniem całej społeczności szkolnej do systematycznych oddziaływań wychowawczo – doradczych.

Cele szczegółowe:

Celem **preorientacji zawodowej w oddziale przedszkolnym** jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci oraz stymulowanie ich pro zawodowych marzeń.

Celem **orientacji zawodowej w klasach I–III** jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem **orientacji zawodowej w klasach IV–VI** jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem **doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII** szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Dzieci w oddziale przedszkolnym:

1. Rozwijają swoje zainteresowania i zdolności.
2. Poznają swoje mocne strony.
3. Zapoznają się z wybranymi zawodami.

Uczniowie:

1. Rozwijają umiejętności pracy zespołowej oraz kształtowania właściwych relacji społecznych.
2. Wiedzą jak rozwijać swoje zainteresowania.
3. Posiadają informacje o zawodach, ofercie edukacyjnej i rynku pracy.
4. Potrafią podejmować decyzje w oparciu o wiedzę o swoich zasobach.
5. Planują własny rozwój i podejmują decyzje edukacyjno – zawodowe.

Nauczyciele:

1. Potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów.
2. Rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje uczniów.

3. Wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji, kierują do specjalistów.
4. Znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji.
5. Włączają partnerów szkoły w proces orientacji i doradztwa zawodowego.

Rodzice:

1. Znają mocne i słabe strony swojego dziecka.
2. Są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „pierwszych doradców”.
3. Znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu .
4. Znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji.
5. Wiedzą, gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci.

PRACA Z UCZNIAMI

Preorientacja zawodowa w oddziale przedszkolnym realizowana jest na zajęciach edukacyjnych, prowadzonych zgodnie z wybranymi programami wychowania przedszkolnego.

Orientacja zawodowa i doradztwo zawodowe dla uczniów są realizowane:

1. podczas grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym, prowadzonych przez doradcę zawodowego, które wynikają z ramowych planów nauczania;
2. podczas:
  - zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
  - wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami,prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców – m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego (lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli);
3. podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (jak np. szkolne targi edukacyjne, projekty edukacyjne, konkursy zawodoznawcze) lub poza nią (np. udział w targach edukacyjnych, Dniach Otwartych szkół ponadpodstawowych, w wizytach zawodoznawczych w zakładach pracy).

Formy pracy adresowane do uczniów:

1. Badanie zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole (wywiad, ankieta).
2. Zajęcia grupowe służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania własnego rozwoju i kariery zawodowej, umożliwiające poznanie siebie i swoich predyspozycji zawodowych.
3. Warsztaty doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania w grupie, radzenie sobie ze stresem.

4. Udostępnianie informacji o zawodach, szkołach.
5. Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów.
6. Udzielanie indywidualnych porad uczniom.
7. Organizowanie wycieczek i wizyt u pracodawców i w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe.

Metody w poradnictwie grupowym:

1. Aktywizujące problemowe - burza mózgów, dyskusja.
2. Metoda dramy - inscenizacje i odgrywanie ról.
3. Metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy).
4. Metody audiowizualne - filmy edukacyjne, zasoby Internetu, programy multimedialne, prezentacje multimedialne.
5. Treningi umiejętności społecznych, mini wykłady, pogadanki.
6. Techniki plastyczne, wzmacniające myślenie krytyczne, gry i zabawy.

PRACA Z RODZICAMI

1. Prezentacja założeń pracy informacyjno – doradczej szkoły na rzecz uczniów (tj. konsultacje, spotkania klasowe z doradcą zawodowym, pedagogiem szkolnym, wychowawcą).
2. Zajęcia służące wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci (np. prelekcje, warsztaty i inne formy pracy prowadzone przez doradcę zawodowego, psychologa, pedagoga szkolnego).
3. Przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa ponadpodstawowego na spotkaniach klasowych, prelekcjach, konsultacjach indywidualnych.
4. Indywidualna praca z rodzicami uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.). Współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną.

ZADANIA REALIZATORÓW DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z DORADZTWEM ZAWODOWYM

Zadania dyrektora:

Dyrektor jest odpowiedzialny za zapewnienie warunków do prowadzenia doradztwa zawodowego w szkole i przestrzegania przepisów prawnych w tym zakresie.

Zadania doradcy zawodowego:

1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego.
2. Prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy Prawo Oświatowe.

3. Opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami lub pedagogami, *programu realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego* oraz koordynacja jego realizacji.
4. Wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie, o którym mowa w pkt. 3.
5. Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.
6. Udzielanie wsparcia uczniom w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

Zadania bibliotekarza:

1. Opracowywanie, aktualizacja i udostępnianie zasobów dotyczących doradztwa zawodowego.
2. Włączanie się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Zadania wychowawców:

1. Określanie mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów.
2. Eksponowanie w trakcie bieżącej pracy z uczniami związków realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego.
3. Włączanie do swoich planów wychowawczych zagadnień z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego.
4. Realizacja tematów związanych z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na zajęciach z wychowawcą.
5. Wskazywanie uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej.
6. Współpraca z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci.
7. Współpraca z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Zadania nauczycieli (w tym nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej):

1. Określanie mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów.
2. Eksponowanie w trakcie bieżącej pracy z uczniami związków realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego.
3. Współpraca z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów.
4. Przygotowanie uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych.
5. Prowadzenie kół zainteresowań, zajęć dodatkowych.
6. Organizacja w sali edukacji wczesnoszkolnej gazetki zawodoznawczych.

7. Współpraca z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Zadania specjalistów:

1. Określanie mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów.
2. Włączanie treści z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów.
3. Współpraca z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów.
4. Włączanie się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty).
5. Współpraca z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

PROGRAM REALIZACJI WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

Na każdy rok szkolny w szkole opracowuje się program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.

Program określa:

- 1) działania związane z realizacją doradztwa zawodowego, w tym:
  - a) tematykę działań, z uwzględnieniem treści programowych oraz oddziałów, których dotyczą te działania,
  - b) metody i formy realizacji działań, z uwzględnieniem udziału rodziców w tych działaniach, w szczególności przez organizację spotkań z rodzicami,
  - c) terminy realizacji działań,
  - d) osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań,
- 2) podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań – z uwzględnieniem odpowiednio potrzeb uczniów, słuchaczy i rodziców oraz lokalnych lub regionalnych działań związanych z doradztwem zawodowym.

PODMIOTY, Z KTÓRYMI SZKOŁA WSPÓŁPRACUJE PRZY REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO

Wsparcie merytoryczne stanowią: poradnie psychologiczno-pedagogiczne, ośrodki doskonalenia nauczycieli, biblioteki pedagogiczne i centra kształcenia praktycznego. Jednakże szkoła dodatkowo pozyskuje partnerów wspierających działania związane z doradztwem zawodowym. Są to instytucje, placówki, firmy, które mogą być angażowane w działania kierowane do trzech grup adresatów: uczniów, nauczycieli i rodziców.

EFEKTY WYNIKAJĄCE Z WDROŻENIA WSDZ W SZKOLE

1. Kształtowanie aktywności zawodowej uczniów.
2. Pomoc rodzicom i opiekunom w planowaniu kariery zawodowej ich dzieci.
3. Dostęp do informacji zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców.
4. Świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe.
5. Zrozumienie mechanizmów rynku pracy.
6. Świadome planowanie swoich działań.
7. Świadomość ponoszenia konsekwencji złych decyzji.
8. Wspieranie motywacji wewnętrznej.

MONITORING I EWALUACJA

WSDZ jest monitorowany. Za monitoring odpowiada bezpośrednio doradca zawodowy. Monitoring stanowi podstawę do okresowej ewaluacji i koniecznych modyfikacji WSDZ. Dyrektor ustala sposoby, zasady i harmonogram oraz obszary prowadzenia monitoringu i ewaluacji. Ewaluacja przeprowadzana jest po całym cyklu kształcenia.

Opracowała:

Krzyszyna Paszkiewicz – doradca zawodowy